

R. Simulka

Č. p.: OS-²⁰ 478/20-VN-80

Dňa 19. 6. 1980

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č. : 1

Počet listov: 9

Prílohy utaj: 1/2

ŠTÁTOBEZPEČNOSTNÁ A OPERATÍVNA SITUÁCIA PO LÍNII

ZDRAVOTNÍCTVA

Správa ZNB hl. mesta Bratislavy Správa štátnej bezpečnosti
Dátum: 19. 6. 1980
Kč. 01-00113/01-10 01-0021/01-80-8
Prílohy: 1/2

Predkladá :

Náčelník II. odboru :

[Signature]
ppik. MIKLÁŠ Ladislav

Vyhotovené 7x

Výtł.č.1-6 NS-ŠtB

Výtł.č.7 II.odbor

S/1986
1.7.1980 *[Signature]*

Prílohy č. 1, 3, 4, 5, 6 *knihárne*
30.6.1980 *mládková*

[Signature]

Štátobezpečnostná operatívna činnosť orgánov ŠtB zaradených na II. odbore Správy ŠtB Bratislava a na jednotlivých oddeleniach ŠtB v Zsl. kraji v oblasti zdravotníctva je organizovaná a prevádzaná v duchu záverov XV. zjazdu KSČ záujmov a cieľov čs. sociálnej politiky, rozpracovaných v zameraní X. Správy ZNB a zakotvených do konkrétnych úloh vo vykonávaní pláne práce II. odboru, 2.oddelenia II. odboru, jednotlivých O-ŠtB v Zsl. kraji a v individuálnych plánoch príslušníkov zaradených v uvedenej problematike.

Pri vypracovávaní plánu činnosti po problematike zdravotníctva v rámci Zsl. kraja boli do tohoto plánu zahrnuté i úlohy postavené operatívnou poradou Náčelníka Správy ŠtB z marca 1979, ako stále aktuálne, vystihujúce potreby činnosti orgánov ŠtB v problematike zdravotníctva v rámci Zsl. kraja.

Zdravotníctvo v rámci Zsl. kraja tvorí najväčšiu oblasť služieb, ktorá svojou organizačnou štruktúrou a kompetenčnou podriadenosťou spadá pod viaceré orgány navzájom nezávislé. Na horeuvedenom teritóriu včítane hlavného mesta SSR Bratislavy, je v prevádzke viac ako tisíc rôznych zdravotníckych zariadení a inštitúcií v ktorých je zamestnaných cca 33 000 lekárov, stredných zdravotníckych a pomocných pracovníkov. Organizačne a hospodársky tieto zariadenia podliehajú Ministerstvu zdravotníctva SSR, KNV, ONV podľa stupňa dislokácie a významu. V rámci 2.oddelenia II. odboru na ktorom je spracovávaná problematika zdravotníctva, je k priamej agentúrno-operatívnej činnosti vyčlenených 18 pevných objektov celo - slovenskej, krajskej a mestskej pôsobnosti. Ide o nasledovné pevné objekty :

Objekt :	Počet zamest.:	Báza :
Ministerstvo zdravotníctva SSR	184	20
Slovenská lekárska spoločnosť	36	5
GR MEDIKA	765	23

48

GR SLOVAKOTERMA	67	6
KÚNZ	140	20
ÚTARCH Podunajské Biskupice	920	34
ÚNZ mesta Bratislavy	6200	124
FN	2400	56
DFN	550	32
ZDRAVOPROJEKT	350	24
ILF	320	22
VÚ výživy ľudu	153	19
VÚ preventívneho lekárstva	136	15
VÚ humánnej bioklimatológie	148	16
VÚ lekárskej biniky	197	24
ŠÚKL	115	12
Ústav zdravotnej výchovy	54	4

Problematike zdravotníctva v rámci O-ŠtB v Zsl. kraji je rozpracovávaná operatívnymi pracovníkmi, ktorí túto činnosť vykonávajú kumulovane s inými problematikami na úrovni okresu. Taktiež majú vyčlenené objekty ku kontrole v zmysle Metodických pokynov Náčelníka X.S-ZNB.

Po problematike zdravotníctva v rámci hl.m.Bratislavy a Zsl. kraja je využívaných 28 TS. Z toho na 2.oddelení II.odboru 12 TS,

- O-ŠtB TRNAVA 4 TS
- O-ŠtB GALANTA 2 TS
- O-ŠtB NITRA 2 TS
- O-ŠtB SENICA 2 TS
- O-ŠtB KOMÁRNO 3 TS
- O-ŠtB TRENČÍN 1 TS
- OS-ZNB DUNAJ.STREDA 1 TS
- OS-ZNB LEVICE 1 TS

OS-ZNB Bratislava-vidiek, Topoľčany a O-ŠtB Nové Zámky v uvedenej problematike agentúrnu sieť nemajú.

17

Skutočný počet TS je omnoho vyšší, nakoľko v radoch lekárov a vedeckých pracovníkov v oblasti zdravotníctva je po líniiach iných odborov vrátane XII-S-ZNB, využívaných približne 30 i viac TS. Títo však nie sú do zdravotníctva konkrétne využívaní. Obdobá situácia je i v oblasti KTS a dôverníkov.

Ročný prevádzací plán práce na rok 1980 ukladá po problematike zdravotníctva rozšíriť a skvalitniť sieť TS o 5 nových, z toho v I. plr. 2 TS, KTS 11 z toho v I.plr.10, sieť dôverníkov bola plánovaná zvýšiť o 17, z toho v I.plr. 13. Skutočný stav v získaní za I.plr. sú 4 TS, 10 KTS a 14 dôverníkov.

Operatívnu základňu práce orgánov ŠtB v Zsl. kraji po problematike zdravotníctva tvorí celkom 420 osôb, z ktorých pre rok 1980 k aktívnej kontrole bolo vyčlenených 27 osôb. V oblasti PVO a PRO uskutočniť 14 opatrení.

Po problematike zdravotníctva nie je v tomto období v rámci Zsl. kraja vedený žiadny operatívny prípad. Agentúrno - operatívna činnosť po problematike je orientovaná na nasledovné úlohy :

- zabezpečovať pravidelnú kontrolu ŠtB situácie v radoch lekárov a stredných zdravotných pracovníkov,
- nepripustiť koncentráciu politicky závadových osôb v objektoch a inštitúciach zdravotníctva,
- organizovať opatrenia na zabránenie zneužívania československej sociálnej politiky k protispoločenským účelom, alebo v prospech nepriateľsky orientovaných síl,
- zabezpečovať výjazdy zapracovaných zdravotníckych pracovníkov do kapitalistického zahraničia pred možnou emigráciou,

- zabraňovať úniku lekárskeho výskumu do kapitalistického zahraničia,
- kontrolovať spoluprácu zdravotníckych pracovníkov so svetovými zdravotníckymi organizáciami, poznať obsah vzájomnej výmeny poznatkov a výskumov a nepripustiť únik takých materiálov, ktoré tvoria predmet hospodárskeho a štátneho tajomstva,
- poznať záujmy zdravotníckych firiem, ktoré nadväzujú obchodné styky s čs. zariadeniami a prijímať opatrenia k zabráneniu zneužívania obchodných stykov ku kompromitácii, alebo nákupu zastaralej zdravotníckej techniky,
- organizovať aktívne agentúrno-operatívne opatrenia na zabezpečenie kontroly a ochrany medzinárodných zdravotníckych akcií, ako sú lekárske kongresy, sympóziá, konferencie a nepripustiť ich zneužitie k protisocialistickej činnosti,
- zabraňovať v rozširovaní a v ďalšom získavaní osôb pre činnosť v laickom apoštoláte, sekte SJ a iných náboženských odnoží z radov lekárov, stredno-zdravotných pracovníkov a pacientov,
- nepripustiť neobjektívne a tendenčné vychvalovanie systému lekárskej praxe a zdravotníckej techniky na klinikách v kapitalistickom zahraničí, po návratoch čs. lekárov z rôznych pobytov v KZ.

Za hodnotené obdobie bol realizovaný jeden signálny zväzok :

" FAKULTA " - rozširovanie protištátnych písomností paragraf 104 tr. zák. ukončené preventívno-výchovnými opatreniami.

S cieľom zabezpečenia významných výročí a vychádzajúc z ročného prevádzacieho plánu práce bolo v hodnotenom období prevedených 26 preventívno-výchovných a preventívno rozkladných opatrení, prevažne s kladným výsledkom. Z uvedeného počtu PVC a PRO 2. oddelenia II. odboru S-ŠtB Bratislava previedlo 10.

Za hodnotené obdobie sa uskutočnilo 12 zdravotníckych kongresov, sympózií a konferencií s medzinárodnou účasťou. Na každé horeuvedené podujatie bol spracovaný plán kontrarozviednej ochrany na základe ktorého bolo prevedených 5 TA-144 a 3 TA-111.

Na základe zdravotníckej pomoci rozvojovým krajinám bolo prevedených 80 previerok lekárov a stredných zdravotníckych pracovníkov, ktorí v súčasnej dobe pracujú hlavne v Líbyi.

Za uvedené obdobie bolo prevedených 42 obranných pohovorov pred služobnými a súkromnými cestami do KZ, pri ktorých bolo v 6 prípadoch zamedzené pripravovanej emigrácii. Po návrate z rôznych pobytov v KZ bolo prevedených 31 spravodajských vyťažení na základe ktorých boli získaní 4 KTS a 7 D.

Súčasná operatívna situácia v oblasti zdravotníctva je charakterizovaná :

- zvýšeným záujmom pracovníkov zdravotníctva o vycestovanie ako služobne, tak i súkromne do kapitalistického zahraničia. (Na rok 1980 je záujem len z Mestského ústavu zdravotníctva u 740 osôb.)

Počas kontroly vycestovania na študijné pobyty do NSR bolo zistené, že cestou Slovenskej lekárskej spoločnosti v Bratislave a obdobnou organizáciou lekárov v NSR, sú každoročne uskutočňované výmenné študijné pobyty. Na základe horeuvedenej výmeny pričádzajú do ČSSR mnohokrát vedúci výskumní pracovníci. Pri týchto študijných pobytoch majú možnosť osobných kontaktov už s vytypovanými osobami a z titulu svojej funkcie majú možnosť pozvať si priamo na svoj ústav vytypovaných lekárov;

Ďalšou z foriem možností absolvovať študijný pobyt v KZ je využívanie vplyvu majiteľov zahraničných firiem zaoberajúcich sa dovozom zdravotníckej techniky na poskytnutie zahraničných štipendií.

- Operatívnu cestou sú zistené poznatky o naväzovaní nekontrolovateľných stykov s obchodnými zástupcami západných kapitalistických firiem, vyrábajúcich zdravotnícku techniku a lieky, ktoré získavajú čs. lekárske odborníkov pre vytváranie tlaku na štátne orgány pre zakúpenie techniky zahraničnej výroby, alebo pre odskúšavanie a nákup zahraničných liekov. Horeuvedené skutočnosti signalizujú operatívne poznatky k firmám HEPP z NSR a firmy HILDEBRAND zo Švajčiarska pri výstavbe novej nemocnice v Nových Zámkoch.
- Analýza poznatkov z kongresov a sympózií s medzinárodnou účasťou, ktoré poriada Slovenská lekárska spoločnosť, ukazuje na snahu delegátov z KZ tieto podujatia využívať k ideovému ovplyvňovaniu čs. lekárov v prospech prozápadnej orientácie. Mnohí z účastníkov z KZ sa horeuvedených podujatí zúčastňujú len sporadicky a uskutočňujú ŠtB zaujímavé styky s našimi občanmi. Táto skutočnosť bola potvrdená i na poslednom kongrese o xenobiotikách, ktorý sa uskutočnil v dňoch 10.- 13. 6. 1980 vo vysokoškolskom internáte DRUŽBA.

Tohoto kongresu sa zúčastnil i profesor OBELSCHLEGER Herbert z Frankfurtu, ktorý sa počas jeho konania zadržieval mimo miesta konania v prítomnosti doc. ZÁ-
TURBECKÉHO Ladislava zo SAV Bratislava.

- V súčasnom období pracuje v zahraničí v rámci pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SSR celkom 183 lekárov a stredných zdravotníckych pracovníkov v rozvojových krajinách a to predovšetkým v Líbyi, Tunise, Alžíri, Malte, Zambii, Etiópii. U týchto pracovníkov je zistený nekritický obdiv, vychvaľovanie spôsobu života v KZ a záujem o predlžovanie siapobytov. Niektorí lekári pre predĺženie svojho pobytu sú ochotní i napriek svojej odbornosti prevádzkať aj pomocné zdravotnícke práce, len aby mohli získať finančný prameň.
- V oblasti zdravotníctva na území hl.m. SSR a v Zsl. kraji existuje značná koncentrácia nábožensky orientovaných osôb, predovšetkým rímsko - katolíckeho vierovyznania. V radoch stredných zdravotníckych pracovníkov a pomocných služieb je zamestnaných väčší počet bývalých radových sestier a reholníc, ktoré z pracovného hľadiska sú hodnotené veľmi pozitívne, avšak na druhej strane sa snažia nábožensky využívať a dodržiavať tradície rehole (vychovávajú si tajne dorast). Táto činnosť sa do určitej miery prejavuje v pôsobení na pacientov v duchu činnosti laického apoštolátu. Sú zistené poznatky, najmä v okrese Komárno o veľký záujem o vykonávanie náboženských úkonov v nemocnici.
- Pravicové a antisocialistické živly sa taktiež snažia ovplyvňovať a získavať na svoju stranu zdravotníckych odborníkov. V dvoch prípadoch bol zaslaný z Prahy panflet "Vznik záložní demokratickej strany".

- V rámci S-ŠtB a Zsl. kraja je v spisoch PO preverovaných 22 osôb, z toho na 2.oddelení II.odboru je 9 osôb. Z týchto preverovaných osôb z hľadiska štb záujmu, ako najzaujímavejšie sú :

- " NIKOS " - PO, výskumný pracovník z VÚ lekárskej bioniky, vylúčený z KSC, navrátiliec z Kanady, zaradený na Odd. automatizovaných systémov riadenia, kontrolovaný i pre styky na KZ.
- " PROJEKTANT " - PO, ZDRAVOPROJEKT ako projektant, kontrolovaný pre styky na KZ a pre podozrenie z nezákonného zastupovania zahraničných firiem z KZ (SIEMENS).

Napriek tomu, že po danej problematike v rámci Zsl.kraja nie je žiadna osoba rozpracovávaná vo vyššom druhu operatívneho zväzku, možno prácu operatívnych pracovníkov a nimi dosahované pracovné výsledky hodnotiť kladne. Za uplynulé obdobie roku 1979-1980 bol zaznamenaný ďalší kvalitatívny vzostup úrovne agentúrno - operatívnej činnosti. Bolo prehábené poznanie operatívnych báz, o 100% stúpol počet siete TS, KTS a D a hlavne aktívnou organizátorskou prácou bola aktivizovaná práca po danej problematike v celom Zsl. kraji.

Po problematike zdravotníctva sú na 2.oddelení II.odboru Správy ŠtB systemázovaní traja operatívni pracovníci :
por. MEGÁR Lubomír, starší referent, ktorý je v službách ZNB od roku 1971, na problematike zdravotníctva pracuje od roku 1977. Absolvoval DŠ ZNB.

ppor. ŠÁNER Stanislav, starší referent, ktorý je v službách ZNB od roku 1975, na problematike zdravotníctva pracuje od roku 1976, absolvoval DŠ ZNB.

nstrm. BEŇO Ľudovít, referent, ktorý je v službách ZNB od roku 1977, na problematike zdravotníctva pracuje od roku 1979.

Všetci traja sú perspektívni operatívni pracovníci, schopní plniť konkrétne úlohy po problematike zdravotníctva a zlepšiť dosahované výsledky.

Úlohy po problematike zdravotníctva na oddeleniach ŠtB v Zsl. kraji sú plnené v rámci problematik vnútorného spravodajstva.

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č. : 1

Počet listov: 2

NÁVRH NA OPATRENIA

Operatívna porada náčelníka Správy ŠtB prejednala dňa 26. júna 1980 predloženú správu o štátobezpečnostnej a operatívnej situácii po línii zdravotníctva, ktorú prijíma a pre skvalitnenie práce a dosiahnutiu výraznejších úspechov na úseku zdravotníctva náčelníkovi II. odboru ukladá:

- 1/ Dôsledne zabezpečiť splnenie úloh po problematike zdravotníctva, vyplývajúcich z ročného prevádzacieho plánu práce na rok 1980 vo všetkých ukazovateľoch agentúrno-operatívnej činnosti.
- 2/ Zvýšiť úroveň kontrarozviednej ochrany vyčlenených objektov v zmysle pokynov Náčelníka X. S-ZNB a zabezpečiť ich dodržiavanie a plnenie. Prostredníctvom metodických návštev a kontrol na okresoch Galanta, Nové Zámky, Trnava, Trečn dosiahnuť aktívnejšieho rozpracovania záujmových osôb.
- 3/ Prehĺbiť kvalitu zabezpečovania kontrarozviednej ochrany lekárskeho podujatí, sympózií a konferencií s medzinárodnou účasťou organizovaných v roku 1980 Slovenskou lekárskou spoločnosťou J. E. Purkyne v Bratislave.

- 4/ Aktívne kontrolovať objektov v spisoch PO "NIKOS" a "PROJEKTANT" s cieľom odhaľovať a dokumentovať ich spojenie s VC z radov lekárskeho odborníkov, vedecko-výskumných ústavov, obchodných zástupcov ka-pitalistických firiem a čs. emigrantov v KZ.
- 5/ Zvýšiť úroveň PRO a PVO, ktorú predovšetkým orientovať na osoby, ktorú sú známe svojim negatívnym postojom k politike KSČ, ktoré prichádzajú do styku s VC, vycestovávajú do KZ, sú obdivovateľmi západného spôsobu života a dopisovateľmi na rôzne ideologické centrá v KZ.
- 6/ Zabezpečiť zvýšenie celkovej úrovne kontrarozviednej práce po problematike zdravotníctva na 2. oddelení II. odboru S-ŠtB a celom Zsl. kraji tak, aby bol dosiahnutý zodpovedajúci prehľad po operatívnych bázach stykov z KZ, ochrany utajovaných skutočností a prejavoch nepriateľskej činnosti.